

τῶν παιδιῶν γεννῶντας τὴν σύγχισι καὶ τὴν ἀμφιβολία, τὸ μεγαλύτερο αὐτὸ κακὸ γιὰ τὰ παιδιά. Κ' ἔτσι πάει λέγοντας. Ἀγνώ δὲ τὸν ἰδιαιτέρο τοῦ καθενοῦ τρόπο στὴ διδασκαλία καὶ στὶς σχέσεις του μὲ τὰ παιδιά. Αὐτὰ καὶ ἄλλα πρέπει νὰ πασογολήσουν τοὺς κ.κ. Ἐκπαιδ. Ἐπόπις, ἂν θέλουν νὰ πετύχῃ ὅ,τι ὀνειρεύονται, δηλαδὴ τὴ δημιουργία λαϊκοῦ σχολεῖοῦ σύμφωνα μὲ τὴν ἀνάγκη καὶ τὸ σκοπὸ τῆς ἀναμόρφωσης τοῦ Ρωμοῦ. Καὶ ἐπαναλαμβάνω: Πρῶτα Διδασκαλεῖα, δεύτερο δασκάλους, ἀφοῦ γίνονται τὰ διδασκαλεῖα, κῦστερα καρτέρα λαϊκὸ σχολεῖο.

ΘΡΑΚΙΚΟΣ

“ΛΟΥΤΡΟ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ,,

Ἄπ' τῆς ζωῆς τὸν κάματο φρουγμένη
τὴ σάρκα μου στὴν ἀγκαλιά σου κλείνεις
κι ἄπ' τῆς στεριάς τὴ λάβρα λυτρωμένη
πλέει μὲς στ' ἀπέραντα γλυκειᾶς γαλήνης.

Ἦ νὰ εἰμποροῦσες ὅμοια ν' ἀπαλύνεις
κι ὅ,τι κακὸ βαθειά μου μέσα μένει
καὶ τὴν ψυχὴ μου ἂν ἦταν νὰ ξεπλύνεις
ἀπ' ὅσα κρίματα εἶναι βαρυνμένη!

Ποιά θάλασσα, ποῖο πέλαγο θὲ νᾶρθει
σὺν ποῖο ποτάμι κλωθογύριστο ταχὺ
μὲ μιᾶς νὰ πάρει τὴ σπορὰ πού ἐσπάρθη
ἀπὸ κακίες μὲς στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ;

Φθόνοι καὶ μίση, πάθια κ' ἔχτρος, ζήλεια
τὴν ἔχουνε γιομίσει ὡς τὰ χεῖλια.
Σύρα.

ΛΑΥΡΑΣ

ΠΑΡΑΚΑΛΙΑ

Τὰ γόνατά σου ἀγκάλιασα καὶ σύρθηκα στὸ χῶμα.
Κ' ἤμιον χλωμὴ κι' ἀνάτρεμα σὺν τῆς ἐλιάς τὸ φύλλο
Πονοῦσα, μὰ τὰ χεῖλιά μου ν' ἀνοίξω δὲν μπορούσα,
μονάχα ἀναθωρῶντας σε τὰ μάτια σου ζητοῦσα.

Τὰ μάτια σου, τὰ μάτια σου! ἄλλοι, βραχνᾶ τρομάρα
πῶς μ' ἔσφιγγε, πῶς μ' ἔπνιγε. Τὰ γύριζες ἄλλοῦ
κουφός, βουβός, κι' ἀσάλευτος κι' ἐγὼ σὺν τὸ καλὰ μὲ
τρεμούλιαζα ὅταν κοιτάει μεσ' τὸ βαθὺ ποτάμι.

Ρήγισσα ἐγὼ περήφανη, μπροστά σου ἤμιονα σκλάβια
μὲ ζητιανὰ γυρεύοντας ἀγάπη ἀπ' τὴ ματιὰ σου
τοῦ κάκου. Μακρὰ ἀπὸ μένα ὡς εἶταν ἀραγμένη,
μ' ἀντίφεργο ὄχτριου ἡλιού τὴν εἶδα φλογισμένη!

Κι' ἀμίλητη σωριάστηκα σὺν τὸ σπασμένο ἀσάχι
ὅταν βορριάς θεότυφος σαρώνει ὅ,τι τοῦ λάχει.

ΚΛΕΑΡΕΘΗ ΜΑΛΛΑΜΟΥ

Eugène Demolder.

ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΕΠΟΧΕΣ

Ὁ Εὐγένιος Ντέμολτέ γεννήθηκα
σ' ἴς Βρυξέλλες στίς 16 τοῦ Δεκέβρου
τοῦ 1862, καὶ ἀπὸ νεοῦς ἀνακατιώ-
θηκε στὴ γαλλικὴ συμβολικὴ κίνηση.
Τὸ ἔργο του τὸν παρουσιάζει συμ-
βολιστὴ διηγηματογράφου, μυστικισ-
τῆ, πλούσιο σὲ μεταφορὰς καὶ λαμπρὸ
ὑφος, ζωγράφου ἐπιδέξιο, καὶ
τέλος συγγραφέα ἀπλῶν καὶ συγκι-
νητικῶν διηγήσεων.

Ἡ Μπέτια, τὴν ἀνοιξη, διαβαίνει ἀπὸ κάτω ἀπ'
τις μηλιές κρατᾷ ἀπ' τὸ σκονιὶ μίαν ἄσπρη κοιτίκα
μὲ μαῦρες βοῦλες ὁ οὐρανός, ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ δέν-
τρα, ρίχνει ἀπάνω τους χρυσὰ φεγγίσματα. Καὶ ἡ
κοιτέλλα, ἔτσι καθὼς μαλώνει τὸ ζῶο πού ἀρπάζει
μὲ τὰ χεῖλια του τὰ γρινοκάραμα, εἶναι δροσερὴ σὺν
τὸ ἀντιφέγγισμα ἐνὸς κρῖνου μὲς στὸ νερό. Ὁ κ. Σε-
νὸς τῆς λέει οἰγά:

— Μπέτια, ἄφισέ με νὰ κόψω μιὰ μπουκλα ἀπ' τὰ
μαλλιά σου: ἡ ἀνοιξη παιγνιδίζει μέσα τους. Μοῦ
φαίνονται σὺν τὴν πρασινάδα ὕστερ' ἀπ' τὶς ἡμέρες
τῆς παγωνιάς, καὶ θᾶδελα νᾶβλεπῶ ἂν κάτω ἀπ' τὶς
μασκάλες σου φύτρωσαν τὰ θαφνιόφυλλα σὰ μέσα σ'
ἀσημένια κλαδιά. Νὰ ἰδῶ ἂν τὰ μπουμπουκάκια στὰ
σιγήθια σου κοιτεύουν νὰ λουλουδίσουν, Μπέτια!

Ἡ Μπέτια σονγυρίζει τὸ κοραλλένιο γιορντάνι στὸ
λαιμό της, ὕστερα, πιάνοντας τὶς ἄκρες τῆς ποδιᾶς
της, τὸν χαιρετᾷ μὲ μίαν ἀπρόκλιση καὶ τοῦ λέει μὲ
μιὰ μαρογαριτάρνια φωνή:

— Ὅταν θὰ περάσει ἡ Ἄνοιξη.

Καὶ φεύγει μέσα στὶς μηλιές: Ὁ κ. Σενὸς κοιτά-
ζει τὴν ταπειλένια τῆς σκουφίτια νὰ χάνεται κάτω
ἀπ' τὶς λεφτοκαριές, ἐνῶ ἡ κοιτίκα κάνει νὰ πηδή-
σει γιὰ νὰρπάζει κανένα κλωναράκι. Καὶ λέει μο-
νάχος του:

— Ὑπομονή!

Πηγαίνει καὶ κοιτάζει τὴ συλλογὴ πῶχει ἀπὸ
ἀπάντες καὶ παράξενες πεταλοῦδες: τὰ φτερά τους
ἀπλώνονται μεγάλα σὺν παλάμες κ' εἶναι σὺν ἀλλά-
ζια θαλασσῶν κεντημένα μὲ σεντεφένια σχέδια ἔχει
ἀκόμα καὶ ποδοῖνους σκαθαβαίους: Ὁ κ. Σενὸς λέει
πῶς ἔχουν τὰ χρώματα τῆς ἐλπίδας.

Ἐρχεται τὸ καλοκαίρι.

Ἡ Μπέτια διαβαίνει μὲ μίαν ἀγκαλιὰ λουλούδια
μαζεμένα σὺν κάμπο. Τὸ πρόσωπό της εἶναι ροδο-
κόκκινο ἀπ' τὰ γέρι τοῦ θέρους σὰ φτιά τῆς κρέμον-
ται χρυσὰ δαχτυλίδια τὰ γυρνᾷ τῆς μπρόστια εἶναι,
γύρω ἀπ' τὶς πρασινάδες πού κρατεῖ, σὺν δυὸ ξανθὰ
καὶ τριανταφυλλιά φίδια.

— Νά σε, πάλι, Μπέτια!

— Κί, κί Σενὸς!

— Ὦ! Μπέτια! Θᾶδελα νὰ ἰδῶ ἂν ἔχει τὶς πλά-
τες σου ροδίσει ὁ ἥλιος ὅπως τὰ μάγουλά σου καὶ
ἂν τὰ μπουμπουκάκια στὰ σιγήθια σου ἔχουν τὸ χρῶμα
τοῦ γινομένου σταριού. Εἶμαι δέβαιος, Μπέτια, πῶς

ἡ ζώνη τῆς φούστας σου χαράζει ἀπάνω σὸ δέγμα σου μιὰ τριανταφυλλιά γραμμὴ σὰν ἀπὸ σφιχταγκάλισμα: δεῖξε μου γυμνὸ τὸ κορμί σου! Στὸ μέτωπό σου ὁ ἰδρώτας λάμπει σὰ μαργαριτάρι, καὶ λαχταρῶ νὰ νιώσω σὸ λαιμάκι σου τὴ μυρωδιὰ ἀπὸ φρεσκοκομμένο σαρό!

Ἡ Μπέττα ρίχνει τοῦ κ. Σενὺς δυὸ γαλαζολούλουδα, ποῦχον τὸ χρῶμα τῶν ματιῶν της, μιὰ παπαρούνα κόκκινη σὰν τὸ στόμα της, καὶ μιὰ χούφτα ἀπὸ χωνάκια ροδαλά σὰν τὴ σάρκα της: Τοῦ φωνάζει:

— "Ὅταν θὰ περάσει τὸ καλοκαίρι!

Καὶ φεύγει τραγουδώντας ἕνα θαλασσινὸ τραγούδι.

— Νάγαλάει ἄραγε κανέναν ψαρά; εἶπε μονάχος τὸν ὁ κ. Σενὺς.

Πηγαίνει καὶ κοιτάζει τὰ χρυσαφικά του, ποῦ τᾶχει μέσα σ' ἕνα παλαιὸ καλοκαίρι, πολὺτιμο, μὲ χρυσὸς κλειδαριές. Εἶναι κεῖ περιδέματα τῆς Ντόρντρεχι ἀπὸ «κοράλλια τοῦ αἵματος», σιελίδια γιὰ τὸ μέτωπο ἀπὸ διαμάντια καὶ ψιλὸ μαργαριτάρι, καρφίτσες γιὰ τὰ μαλλιά, σκουλαρίκια τοῦ Φόλενταμ. Ψηλαφώντας τὰ πολὺτιμα αὐτὰ πράγματα σιλλογίζεται πὼς ἔχουν τὴ λαμπρόδα τῆς Μπέττας καὶ πὼς θὰ συμπλήρωναν τὶς ὁμορφιὲς τῆς σάρκας της: καὶ ἀποφασίζει νὰ σιολίσει μ' αὐτὰ τὴν κοπέλλα μιὰ μέρα.

Ἔρχεται τὸ χινόπωρο.

Ἡ Μπέττα διαβαίνει ἀπὸ κάτω ἀπ' τὰ φύλλα ποῦ ἔχουν τὸ χρῶμα τοῦ χαλκοῦ γύρω ἀπὸ κατακόκκινους καρπούς. Εἶναι ἡ ὥρα τῆς συγκομιδῆς καὶ ἡ κοπέλλα κρατεῖ μπρὸς σὸ στήθος της ἕνα πανέρι γεμάτο μήλα.

— Τί ὠραῖοι καρποὶ! τῆς φωνάζει ὁ κ. Σενὺς.

— Ὁ Θεὸς τοὺς ἔχει κάνει!

— Ὅμως ὁ διάβολος τοὺς μεταχειρίστηκε γιὰ νὰ δάλλῃ σὲ πειρασμὸ τὴν Εὔα! Μπέττα! ἤφησέ με νὰ ἰδῶ ἂν τὸ γνούδι σὸ δέγμα σου εἶναι τόσο ἀπαλὸ ὅπως καὶ σὸ ροδάκινο, ἂν τὰ χεῖλια σου μουκοβολοῦνε σὰν τὸ θερινόκοκο ποῦ σκάει, ἂν τὰ φίλια σου λώνουν μὲς σὸ στόμα ὅπως τὰ σταφύλια!

— Ὅταν θὰ περάσει τὸ χινόπωρο!

Ἡ Μπέττα πετᾷ δυὸ μήλα, μεγάλα, στρογγυλά, σκληρά, μὲ τὸ χρῶμα τοῦ κεχριμπαριοῦ.

Ὁ κ. Σενὺς σηκώνει τὰ δυὸ μήλα καὶ τὰ πηγαίνει στὴ φροντοθήκη του, βαλμένην σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχή: λίγο φῶς, στεγνὸς ἀέρας. Τὰ χιλάδια εἶναι βαλμένα ἀπάνω σὲ ψάθα ἀπὸ λιγαριά: τὰ τοσμπιά τῶν σταφυλιῶν, κομμένα μὲ τὶς ἀκρὲς τοῦ κλήματος, ξεγυλοῦνε ἀπὸ κάτω πρᾶσινα ξύλινα δοχεῖα, μὲ μολυβένια στεφάνια καὶ γεμάτα νερὸ, ποῦ λάμπουν μὲ τὸ χρῶμα τοῦ σμαραγδιοῦ μὲς σὸ βάθος, λές, μιὰς εικόνας τοῦ Rembrandt. Ἐκεῖ τὰ μήλα παίρνουν μιὰ λαμπρόδα ἀργυρῆ. Ὁ κ. Σενὺς τὰ χαϊδεύει ἀλαφρά, σὰ δυὸ σιήθια, καὶ ἀγγίζει τὸ ἕνα ἀπ' αὐτὰ μὲ τὰ χεῖλια του. Ὅταν σηκώνει τὸ κεφάλι του, ὅλοι οἱ καρποὶ τοῦ φαίνονται σὰ μέσα σ' ἕναν ἡθονικὸ φωτισμὸ ὁ κ. Σενὺς γίνεται κόκκινος σὰν τὴν παπαρούνα καὶ ἀναστενάζει:

— Ὅταν θὰ περάσει τὸ χινόπωρο!

Πέσσε.

Ὁ πάγος ἔχει δέσει τὰ ποτάμια. Τὸ χιόνι στροβιλίζει στὶς οὐκείες.

Μιὰ Κυριακή, ὁ οὐρανὸς ἀνοίγεται σὰν κρυστάλλο πάνω ἀπ' τὸν κάμπο.

Ἡ Μπέττα παρουσιάζεται. Φοράει ἕνα κοττὸ μαῦρο πανωφόρι μὲ κουκούλα καὶ κρατᾷ ἕνα ζευγάρι παγοπέδιλα σὸ χέρι.

— Πηγαίνεις σὸ κανάλι, Μπέττα; ρωτᾷ ὁ κ. Σενὺς.

— Ναί, εἶναι Κυριακή!

Ἀπὸ μακριὰ ἀκούγονται καμπάνες.

— Κάνει τόσο κρύο, Μπέττα! Ἔλα στὴ κλειστή μου τὴν κάμαρα νὰ μοῦ δείξεις ἂν σιᾶλήθεις τὸ στήθος σου μοιάζει μὲ τὸ χιόνι σὸ φῶς τῆς ἀγῆς. Τὰ μαλλιά σου κάτω ἀπ' τὶς χρυσὲς καρφίτσες εἶναι σὰ δαχτυλίδια ἀπὸ ξανθὸ χιόνι. Τὰ μάτια σου; Ἄρσο-πάχη! φλογιομένη! Νεράδα τοῦ χειμῶνα, τὰ πουλιά θάπρεπε νὰ πίνουν ἀπ' τὰ χεῖλιά σου! Ἔλα! Στὸ τᾶκι καίνε τὰ ἔλατα θὰ σοῦ σκεπάσω τὸ κορμί μὲ σιελίδια ποῦ πύρινα ἀπὸ τὶς γλώσσες τῆς φωτιᾶς.

Ἡ κοπέλλα κουνάει τὸ κεφάλι ἀρηθρικά.

— Ἡ γ' ὄση ἔχει πεθάνει! εἶπε.

Καὶ ἡ Μπέττα γελώντας ρίχνει στὸν κ. Σενὺς ἕνα δόλο ἀπὸ χιόνι, σύμβολο τῆς ἀγνότητος, ζυωμένο ἀπ' τὰ κόκκινά της τὰ χέρια.

Χάνεται κάτω ἀπ' τὰ δέντρα ἀπ' ὅπου οἱ κίσοες τρεμάζον καὶ φεύγουν μὲ ξεφωρητά.

Ὅμως μιὰ γεροντίσσα περνάει:

— Ἡ Μπέττα πηγαίνει γρήγορα, λέει. Ἡ μικρούλα πάει νὰ νταριχιάσει τὸν Ἰπέμα, τὸν ψαφῶ, τὸν ἀγαπητικὸ της.

Ὁ κ. Σενὺς γίνεται γλωμῶς: ἂν τοῦ δάγκωνε ὁ χειμῶνας τὴν καρδιά μὲ τὰ κροσσιαλλένια του δόντια, δὲν θὰ τὸν ἔνα νὰ νταριχιάσει ἀπὸ δυνατὸ ἄνθρωπο.

— Ἡ γ' ὄση ἔχει πεθάνει! τρανάζει.

Μπαίνει σὲ μιὰ κάμαρα ὅπου σπάνια πηγαίνει. Ἐκεῖ βρίσκεται ἕνα παλιόρολο γι. Φτιαγμένο ἀπὸ ἕνα γλύπη ἀπ' τὸ Μέλινα Δρυμὸ, στὸν 16ον αἰῶνα, παρασιτῆνει ἕνα σκελετὸ σὲ γυρικὸ μέγεθος: χτυπᾷ τὸ κεφάλι ἐνὸς λειονταριοῦ ἀπὸ σαρκασιμμένο ξύλο, ποῦ μουγκρίζει τὶς ὥρες.

Ὁ κ. Σενὺς θεωροῦσε ὡς τὰ πόδια τὸ ἔπιλο αὐτὸ σὰν κάτι ἀλλόκοτο καὶ κάπως ἀνόητο. Ἀπὸ τὴν χειμωνιάτικη ἡμέρα, τὸ βλέπει διαφορετικά: τὸν ἄσασκο θάνατο ὅλο θέληση καὶ μοχηριά, καὶ τὴ βασανισμένην ὄψη τοῦ ξευτελισμένου λειονταριοῦ. "Α! τὸ τέρας δίχως χεῖλια! Χτυπᾷ τὸ ποῦ δυνατὸ ἀπ' τὰ ζῶα! Καὶ ὁ Χρόνος, κολλημένος μέσα σὸ κοιλί τοῦ ρολοιοῦ σὰ μέσα σὲ τεροκορέθβατο, τότε βοηθαίει ἀπαίσιτα καὶ κάνει νὰ τρίζουν τὰ σιδερικά.

Ὁ κ. Σενὺς ἐπιδοκιμάζει τὸν ἀρχαῖο τεχνίτη: εἶχε δίκιο νὰ μετράει μὲ τὰ μουγκρητὰ τοῦ πόνου τὸ πέρασμα τῶν ὥρων καὶ τῆς νύκτες. Καὶ μπρὸς σ' ἕνα βενετσιάνικο καθρέφτη, κρεμασμένο στὸν τοῖχο, στέκεται καὶ κοιτάζει τοὺς κροτάφους του ὅπου ἔχουν ἀρχίσει τὰ μαλλιά του νὰ σπρίζουν.